

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 926/2016-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. decembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Markom Parom, Šancová 48, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 13/2015 a jeho uznesením zo 14. januára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. marca 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 13/2015 a jeho uznesením zo 14. januára 2016 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“). Dňa 5. mája 2016 bolo ústavnému súdu doručené doplnenie sťažnosti sťažovateľa.

Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa „*PPZ SR, NaKA, NpZJ BA*“ ČVS: PPZ-572/NKA-PZ-BA-2014 z 19. septembra 2014 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu pokusu v jednočinnom súbehu s prečinom poškodzovania cudzej veci podľa ustanovení § 14 ods. 1, § 2 písm. d), § 144 ods. 1 a 2 písm. d) a § 245 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) podal na sťažovateľa na Špecializovanom trestnom súde, pracovisku Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) obžalobu pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu pokusu podľa ustanovení § 14 ods. 1 a § 144 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona.

Rozsudkom špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-3 T 11/2015 z 18. júna 2015 (ďalej len „rozsudok špecializovaného trestného súdu“) bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy v štádiu pokusu podľa ustanovení § 14 ods. 1 a § 144 ods. 1 a 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona.

Podľa § 144 ods. 2, § 34 ods. 5 písm. c), § 38 ods. 2, 3 a 8 a 36 písm. j) Trestného zákona bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody v trvaní dvadsaťpäť rokov a podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona bol pre výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Špecializovaný trestný súd tiež sťažovateľovi uložil podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona ochranný dohľad v trvaní troch rokov a zároveň podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku mu uložil povinnosť nahradiť poškodenej strane spôsobenú škodu v sume 3 103,23 €.

Sťažovateľ proti rozsudku špecializovaného trestného súdu podal odvolanie proti všetkým jeho výrokom, ako aj konaniu, ktoré vydaniu rozsudku predchádzalo.

Najvyšší súd napadnutým uznesením odvolanie sťažovateľa podľa § 319 Trestného poriadku zamietol ako nedôvodné.

Sťažovateľ po poukázaní na judikatúru ústavného súdu (I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, I. ÚS 243/07, pozn.) uvádza, že napriek tomu, že vo veci existuje jediný priamy dôkaz – výpoveď svedka – poškodeného [REDAKOVANÉ] (ďalej len „poškodený“), ktorého vzťah k sťažovateľovi je silno narušený a veľmi nepriateľský, najvyšší súd sa na základe jeho odvolania vôbec nezaoberal rozporom tohto dôkazu k výpovedi príslušníka Policajného zboru [REDAKOVANÉ] (ďalej len „svedok“), ako ani vnútornými logickými rozpormi v tvrdeniach poškodeného, ktorý vypovedal o identite streľca až niekoľko mesiacov po skutku. Najvyšší súd mu tiež neposkytol relevantnú odpoveď na podstatnú odvolaciu argumentáciu a zamietnutie odvolania odôvodnil aj vo veci nevykonaným dôkazom.

Sťažovateľ k veci ďalej uvádza, že svedok mal 28. mája 2015 na hlavnom pojednávaní vypovedať, že pri zisťovaní popisu páchatel'a mu mal poškodený uviesť, že páchatel' bol maskovaný. Zastáva názor, že uvedené tvrdenie je v rozpore s tvrdením poškodeného, že v osobe páchatel'a spoznal sťažovateľa. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ nesúhlasí s tým, ako sa najvyšší súd vysporiadal s týmto dôkazom. Sťažovateľ následne podáva svoj pohľad na predmetnú vec. Podľa neho *„pokiaľ teda súdy v rámci hodnotenia dôkazu podľa § 2 ods. 12 Tr. por. hodnotili výpoveď svedka [REDAKOVANÉ] ako vierohodnú, nezaujatú a bez vzájomných rozporov, tak sa museli logicky vysporiadať aj s jej rozporom k výpovedi poškodeného“*.

Najvyšší súd sa podľa sťažovateľa nevysporiadal ani s tým, že poškodený na hlavných pojednávaniach vypovedal opakovane, pričom dopĺňal svoje tvrdenia, čo má význam z pohľadu spoľahlivosti jeho tvrdení a vierohodnosti výpovede. Nesúhlasí s vyjadrením najvyššieho súdu, ktorý považoval opakovaný výsluch poškodeného za doplnenie jeho výpovede „*ad hoc*“ o menej podstatné okolnosti prípadu. Namíeta, že najvyšší súd sa nevysporiadal ani s jeho námietkou, že poškodený sťažovateľa za páchatela neoznačil počas troch mesiacoch ani po skutku, ani pri výsluchu pred vyšetrovateľom, aj keď mu v tom nebránila podľa sťažovateľa žiadna relevantná skutočnosť. Zároveň namíeta, že najvyšší súd sa nedostatočne zaoberal aj jeho námietkou, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces „*v podobe zásahu do môjho práva na obhajobu, keď mi zo strany súdu I. stupňa nebolo umožnené klásť v rámci tejto opakovanej, resp. doplnenej výpovede poškodenému otázky a ani mi súd I. stupňa neumožnil v rozpore s ustanovením § 271 ods. 1 Tr. por. vyjadriť sa k tejto výpovedi poškodeného a ani klásť mu otázky.*

Pokiaľ odvolací súd (str. 9, posledný odstavec) vo svojom uznesení, k napadnutým procesným pochybeniam uvádza, že prokurátor kládol otázky poškodenému potom čo o to požiadal a naproti tomu obhajca ani ja som takúto požiadavku nevzniesol a ani som neuplatnil právo na vyjadrenie, tak uvedený názor je v rozpore s prijateľným výkladom ustanovení zabezpečujúcich právo na obhajobu, nakoľko obžalovaný ani jeho obhajca sa nemusia domáhať práva na vyjadrenie ani práva klásť otázky, ale je povinnosťou súdu uvedené právo im reálne poskytnúť a do tohto nezasahovať. Odvolací súd opäť opomenul zaoberať sa odvolacou námietkou, že „ad hoc opakovaný“ výsluch poškodeného umožnil predseda senátu prokurátorovi vykonať prekvapivo a nečakane počas plynutia výsluchu znalkyne mjr. [REDAKOVANÉ], čo som ja ani môj obhajca nečakali a Trestný poriadok to ani neumožňuje.“.

Nesúhlasí ani s tým, ako sa najvyšší súd vysporiadal s jeho námietkou týkajúcou sa prečítania časti výpovede svedkyne [REDAKOVANÉ], ktorá odmietla vo veci vypovedať z dôvodu príbuzenského vzťahu k sťažovateľovi. Zastáva názor, že „*výklad príslušných ustanovení Trestného poriadku odvolacím súdom je v rozpore s ustálenou súdnou praxou, judikatúrou, výkladovými pravidlami ako aj účelom práva na obhajobu...*“.

Sťažovateľ rovnako za nepostačujúci považuje aj spôsob, akým sa najvyšší súd vysporiadal s jeho námietkou týkajúcou sa vypracovaných znaleckých posudkov a s odmietnutím jeho návrhu na vykonanie vyšetrovacieho pokusu vo veci.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prerokovaní veci a vykonaní dokazovania jeho sťažnosti vyhovel a vydal tento nález:

„Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 To/13/2015 zo dňa 14. 01. 2016 ako aj jemu prechádzajúcim konaním, ktorým odvolanie obžalovaného proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 18. 06. 2015, sp. zn. BB – 3 T/11/2015 podľa ustanovenia § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol bolo porušené základné právo [REDAKOVANÉ] na spravodlivý súdny proces garantované č. 46 ods. 1; 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa § 56 ods. 2, 3 písm. b) zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov zrušuje Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 To/13/2015 zo dňa 14. 01. 2016 a vec vracia na ďalšie konanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.“

Dňa 5. mája 2016 bolo ústavného súdu doručené ďalšie podanie sťažovateľa, ktorým doplnil svoju sťažnosť. Sťažovateľ v ňom žiada o nápravu procesných a hmotnoprávných chýb, pretože špecializovaný trestný súd a najvyšší súd podľa neho nesprávne zistili skutkové závery, ktoré neboli žiadnym dôkazom verifikované. V ďalšej časti sťažovateľ poukazuje na jednotlivé dôkazy, tie porovnáva a na základe nich uvádza, prečo nič nedokazuje, že skutok spáchal.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením. Sťažovateľ porušenie označených práv odôvodňuje najmä tým, že najvyšší súd nedostatočne zistil skutkový stav, nedostatočne vyhodnotil dôkazy a zároveň sa v nedostatočnej miere vysporiadal so všetkými námietkami obhajoby.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený...

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu medzi základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je zásadná odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto sa ich namietané porušenie skúma spoločne.

Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre neustále zdôrazňuje, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Ústavný súd je oprávnený preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo

slobody. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto ústavný súd nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, IV. ÚS 314/08, IV. ÚS 27/2010). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na poskytnutie ochrany len v tých prípadoch, ak porušenie procesných práv účastníkov konania, ktoré sú chránené zákonmi, by znamenalo súčasne aj porušenie základných práv alebo slobôd deklarovaných ústavou alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná (IV. ÚS 287/04). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 58/98, I. ÚS 13/00, II. ÚS 5/00).

Vychádzajúc z uvedeného, úlohou ústavného súdu bolo preskúmať, či skutkové a právne závery najvyššieho súdu, ku ktorým najvyšší súd dospel v napadnutom konaní a o ktoré oprel napadnuté uznesenie, neboli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a či jeho postup a napadnuté uznesenie sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné a či zároveň v dôsledku tohto postupu najvyššieho súdu a jeho uznesenia nedošlo k porušeniu označených práv sťažovateľa.

Najvyšší súd napadnutým uznesením podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie sťažovateľa ako nedôvodné. Vo vzťahu ku skutkovým zisteniam, ktoré tvoria podstatu súdeného obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy v štádiu pokusu, najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že napadnutý rozsudok špecializovaného trestného súdu je *„výsledkom konania, v ktorom sa postupovalo podľa Trestného poriadku a v ktorom nedošlo k žiadnym podstatným chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu veci, pokiaľ ide o zistenie, že sa predmetný skutok stal spôsobom popísaným vo výrokovej časti napadnutého rozsudku, že ho spáchal obžalovaný*

██████████ a že z jeho konania bezprostredne hrozil tam uvedený následok“. Najvyšší súd preto v otázke skutkových zistení výslovne odkazuje na dôvody rozvedené v tomto rozsudku, s ktorými sa v celom rozsahu stotožňuje. Podľa názoru najvyššieho súdu bol aj výrok o vine sťažovateľa založený na presvedčivých dôkazoch, ktoré bez rozumnej pochybnosti vylučujú akúkoľvek inú alternatívu tohto skutkového deja, ktorý bol na základe týchto dôkazov ustálený.

V časti relevantnej pre toto konanie najvyšší súd uvádza: «... *Pokiaľ išlo o namietané procesné pochybenia a tým pádom porušenie ustanovení, ktorými sa má zabezpečiť právo obhajoby, treba povedať, že úlohou advokáta je v hraniciach daných profesionálnou deontológiou využívať všetky prostriedky na presadenie tézy, ktorú obhajuje, alebo v prípade, že ide o „nesprávnu vec“, používať odkladacie manévry. Aj v tomto posudzovanom prípade tomu tak bolo tým, že obžalovaný ██████████ prostredníctvom svojho obhajcu namietal procesný postup súdu prvého stupňa pri vykonávaní dôkazov uvedených na strane 3 tohto rozhodnutia. Odvolací súd uvedené námietky vyhodnotil ako nedôvodné. Pokiaľ išlo o opakovaný výsluch poškodeného ██████████, treba zdôrazniť, že išlo o doplnenie výpovede ad hoc z prechádzajúceho dňa o menej podstatné okolnosti prípadu, svedok bol už predtým zákonným spôsobom poučený a prokurátor kládol otázky svedkovi potom, čo o to predsedu senátu výslovne požiadal. Naproti tomu obhajca obžalovaného ██████████ takúto požiadavku vôbec nevzniesol a rovnako tak obžalovaný ██████████ ani neuplatnil právo vyjadriť sa k takto doplnenej výpovedi svedka ██████████...*

Pokiaľ išlo o námietku týkajúcu sa prečítania časti výpovede svedkyne ██████████ z 24. júna 2014 na hlavnom pojednávaní postupom podľa § 263 ods. 4 Tr. por., odvolací súd považuje za potrebné uviesť nasledovné:

... Odvolací senát 5 T Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v plnom rozsahu zotrváva na svojom predchádzajúcom právnom názore, že vypočutím svedka pred vznesením obvinenia dochádza k porušeniu princípu zachovania rovnosti strán, keďže obhajca má možnosť zúčastniť sa takéhoto úkonu len za procesnej situácie, kedy sa vedie trestné stíhanie proti už konkrétnej osobe. Síce nie je vylúčené, v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku, aby tieto dôkazy nemohli byť použité pre účely vznesenia

obvinenia, na druhej strane je však potrebné ich okamžite opakovať, pretože v opačnom prípade pôvodné dôkazy proti obvinenému už nemajú dôkaznú hodnotu. Muselo by však ísť o dôkazy zásadného skutkového charakteru majúce význam pre následné právne posúdenie skutku. Po vznesení obvinenia sa mení aj postavenie svedkov z hľadiska toho, že majú vypovedať vo vzťahu ku konkrétnej osobe obvineného a mení sa aj rozsah práva na odmietnutie výpovede. Pokiaľ svedok vzhľadom na taký vzťah k osobe obvineného predpokladaný zákonom, umožňujúci mu odmietnuť vypovedať, toto právo aj využil, vôbec by taká výpoveď urobená pred vznesením obvinenia nebola na hlavnom pojednávaní použiteľná, a to ani v prípade jej prečítania pri odstraňovaní rozporov, pokiaľ by sa týmto postupom rozpor neodstránil.

Na vyššie uvedené v podstate nepriamo nadväzuje aj právny názor odvolacieho senátu 6T Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z ktorého vyplýva, že hranica procesnej použiteľnosti dôkazov je v zásade daná začatím trestného stíhania „vo veci“. Výnimkou sú prípady, ak ide o vo významnej miere rozhodujúci alebo jediný usvedčujúci dôkaz, ktorý musí byť vykonaný kontradiktórne (stačí aspoň raz v priebehu konania), čo samozrejme pred vznesením obvinenia neprichádza do úvahy. Ani v takýchto prípadoch však nič nebráni tomu, aby bola inak zákonným spôsobom (nie však kontradiktórne) vykonaná svedecká výpoveď použitá ako dôkaz slúžiaci na potvrdenie alebo vyvrátenie pravdivosti svedeckých tvrdení. Platí teda, že ak vzniknú podstatné rozpory medzi výpoveďou svedka na hlavnom pojednávaní a jeho skoršou výpoveďou, hoc aj vykonanou pred vznesením obvinenia, no po začatí trestného stíhania „vo veci“, nie je dôvod na odopretie jej prečítania za účelom vysvetlenia týchto rozporov. Pokiaľ však ide o dôkaz kľúčového charakteru pre posúdenie viny, môže takýto postup v zmysle § 264 Tr. por. slúžiť v rámci voľného hodnotenia dôkazu len na posúdenie vierohodnosti výpovede predmetného svedka na hlavnom pojednávaní.

Nad rámec procesnými stranami uplatnenej argumentácie odvolací senát v tejto otázke ešte odkazuje aj na svoje ďalšie rozhodnutie z 18. marca 2010, sp. zn. 5 To 14/2009, z ktorého vyplýva, že ak je ale výpoveď svedka jediným usvedčujúcim dôkazom alebo vo významnej miere rozhodujúcim dôkazom, o ktorý chce prokurátor, ako nositeľ dôkazného bremena v konaní pred súdom, oprieť obžalobu, je nevyhnutné takého svedka vypočuť až po vznesení obvinenia, a tak zachovať právo obvineného na obhajobu (vyššie

uvedené kontinuálne nadväzuje na predtým publikovaný právny názor v Zb. rozh. č. 81/2003 a 19/2004).

V posudzovanej veci svedkyňa [REDAKOVANÉ] bola vypočutá v prípravnom konaní dvakrát, po prvý raz 24. júna 2014 pred vznesením obvinenia obžalovanému [REDAKOVANÉ] a po druhý raz 9. októbra 2014 už po vznesení obvinenia, pričom jej tvrdenia v súvislosti s bicyklom, ktorý si obžalovaný [REDAKOVANÉ] deň pred skutkom zobral od rodičov zo [REDAKOVANÉ] do [REDAKOVANÉ], boli diametrálne rozdielne. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s procesným postupom súdu prvého stupňa, pokiaľ tento potom, čo svedkyňa [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní ako sestra obžalovaného využila svoje právo a odmietla vypovedať, postupom podľa § 263 ods. 4 Tr. por. prečítal nielen jej výpoveď z 9. októbra 2014, ale aj časť jej výpovede z 24. júna 2014, v ktorej v podstate usvedčila obžalovaného [REDAKOVANÉ] z okolností vyššie uvedených, ktoré sa navyše neskôr podarilo verifikovať aj ďalšími dôkazmi, a to znaleckým posudkom z odvetvia trasológia a kamerovými záznamami.

Na tomto mieste treba ale zdôrazniť rozdielnosť procesnej situácie od prípadov vyššie uvedených, keďže svedkyňa [REDAKOVANÉ] pred výsluchom konanom 24. júna 2014 bola výslovne poučená aj podľa § 130 Tr. por. podľa ktorého mala právo odmietnuť vypovedať, ak by svojou výpoveďou spôsobila nebezpečenstvo trestného stíhania svojmu bratovi [REDAKOVANÉ], čo však výslovne nevyužila. Skutočnosť, že jej brat bol už v tom čase dôvodne podozrivý zo spáchania tohto skutku, vyplývala z viacerých procesných úkonov, ktoré vyšetrovateľ polície dovtedy vykonal (20. júna 2014 – domová prehliadka v dome rodičov [REDAKOVANÉ] a 24. júna 2014 zaistené osobné motorové vozidlo zn. [REDAKOVANÉ] a jeho následná prehliadka) a v poslednom rade bola determinovaná aj tragickou udalosťou z minulosti v podobe zastrelenia manželky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] 23. novembra 2009, z ktorého skutku bol [REDAKOVANÉ] rovnako podozrivý. Uvedené sa potom premietlo aj do obsahu výsluchu svedkyne [REDAKOVANÉ] a do obsahu otázok vyšetrovateľom na ňu položených, medzi ktoré patrili vzhľadom na dovtedy už zabezpečené kamerové záznamy z okolia miesta činu (17. júna 2014), aj otázky týkajúce sa držby bicykla [REDAKOVANÉ].

Pokiaľ svedkyňa [REDAKOVANÉ] svoje právo v zmysle § 130 ods. 2 Tr. por. nevyužila a na tieto otázky odpovedala, pričom v neskoršom štádiu trestného stíhania svoju výpoveď v tejto časti diametrálne zmenila, resp. využila svoje právo a odmietla vypovedať, mohla byť táto jej výpoveď použitá na vysvetlenie a odstránenie vzniknutých rozporov pri výsluchu konanom 9. októbra 2014 a následne potom, čo na hlavnom pojednávaní odmietla vypovedať, postupom podľa § 263 ods. 4 Tr. por. prečítaná, o to viac, keď v danej veci nešlo o dôkaz kľúčového charakteru pre posúdenie viny obžalovaného [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], keďže tými dôkazmi bezpochyby boli výpovede poškodeného – svedka [REDAKOVANÉ] a zabezpečené kamerové záznamy a z nich vyplývajúce analýzy.

V prípade, že svedok v trestnej veci po začatí trestného stíhania vo veci po zákonom poučení podľa § 130 ods. 2 Tr. por. nevyužil svoje právo odmietnuť vypovedať a vo veci vypovedal, hoci vzhľadom na okolnosti prípadu a dovedy vykonané procesné úkony a z nich zabezpečené dôkazy tak spraviť mohol, bude jeho výpoveď procesne použiteľná aj v neskoršom štádiu trestného stíhania po vznesení obvinenia konkrétnej osobe, vo vzťahu ku ktorej neskôr odmietol vypovedať vzhľadom na svoj príbuzenský alebo iný vzťah podľa § 130 ods. 1 Tr. por. Nesmelo by však ísť o výpoveď - dôkaz zásadného skutkového charakteru majúci význam pre následné právne posúdenie skutku.

Pokiaľ išlo o odvolacie námietky obžalovaného [REDAKOVANÉ] založené na tvrdení, že napadnutý rozsudok sa vyznačuje chybami v dôsledku toho, že súd prvého stupňa nevysporiadal sa so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací všeobecne považuje za potrebné uviesť, že v prípade, ak súd prvého stupňa postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa § 2 ods. 12 Tr. por., tzn. že ich hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a urobil logicky odôvodnené úplné skutkové zistenia, nemôže odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. napadnutý rozsudok zrušiť len preto, že sám na základe svojho presvedčenia hodnotí tie isté dôkazy s iným v úvahu prichádzajúcim výsledkom. V takom prípade totiž nie je možné napadnutému rozsudku vytknúť žiadnu chybu v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia.»

Najvyšší súd vo vzťahu k výroku o vine tiež uviedol, že «argumentácia súdu prvého stupňa vychádza z axiómy, že v posudzovanej veci ani jeden z dôkazných prostriedkov sám o sebe by neobstál v úlohe jediného usvedčujúceho dôkazu. Dôkazy obžalovaného [REDAKOVANÉ] usvedčujú, len pokiaľ sa posudzujú komplexne, teda každý jednotlivito a predovšetkým v ich súhrne, inými slovami obrazne povedané „nejde o reťaz, ale o tkaninu, ktorej sieť je pevnejšia ako jej jednotlivé vlákna“!». Následne najvyšší súd v odôvodnení svojho uznesenia cez odrážky poukázal v logickom slede na dôkazy, na ktorých špecializovaný trestný súd založil svoje rozhodnutie o vine sťažovateľa, pričom k tomu len dodal, že „súd prvého stupňa veľmi detailne a v logickej postupnosti precizoval tieto jednotlivé dôkazy, ktoré ak považujeme za správne, musíme potom prijať aj ich výsledok a uznať, že pokiaľ nepochybujeme o koherentnosti celého ich systému, prijímame aj pravdivosť vyššie uvedenej axiómy, t. j. že vyššie rozvedené dôkazy obžalovaného [REDAKOVANÉ] usvedčujú, len pokiaľ sa posudzujú komplexne. Vo všeobecnosti platí, že svedectvá, indicie a domnienky skoro nikdy nevedú k absolútnej istote, tá sa však ani nevyžaduje, stačí, aby presvedčenie sudcov postačovalo na vylúčenie každej prijateľnej pochybnosti. Treba zdôrazniť, že aj v tomto posudzovanom prípade kolektívnosť pri rozhodovaní – prvostupňový a odvolací senát pozostávajúci z troch profesionálnych sudcov – chráni pred prijatím každého nezrelého a nedostatočne fundovaného presvedčenia.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací sa stotožnil so záverom, že v prípade výroku o vine v posudzovanej veci nejde o žiadnu pravdepodobnosť, ale o rozumnú istotu, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] žalovaný skutok spáchal na tom základe, ako bol ustálený v skutkovej vete napadnutom rozsudku.

Práve naopak, hodnotenie vykonaných dôkazov v prospech obžalovaného [REDAKOVANÉ] by bolo nielen v extrémnom rozpore so spravodlivosťou, ale hlavne s pravidlami logického úsudku a vyvodzovania, keďže odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa, nemal o vine obžalovaného [REDAKOVANÉ] žiadne rozumné pochybnosti.“.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľa týkajúcej sa vypracovaných znaleckých posudkov najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol: «Pokiaľ ide o obžalovaným [REDAKOVANÉ] opakovane a osobitne zdôrazňovanú skutočnosť, na ktorej

v podstate postavil základ svojej obhajobnej argumentácie a odvolacích námietok, a síce, že vo vzťahu k jeho osobe „všetky objektívne znalecké posudky z KEÚ PZ v počte viac ako 40 boli negatívne“ odvolací súd musí konštatovať, že takéto dôkazy vo vzťahu k obžalovanému [REDAKOVANÉ] neboli zabezpečené nie kvôli tomu, že by skutok nespáchal a že by bezprostredne po jeho spáchaní takéto dôkazy neexistovali, ale v dôsledku nesprávneho postupu polície, ktorej príslušníci vo veci nekonali bez zbytočného odkladu spôsobom adekvátnym povahe veci a dôkaznej situácii.

Obžalovaný [REDAKOVANÉ] do kontaktu s príslušníkmi polície prišiel po prvýkrát bezprostredne po spáchaní skutku 15. júna 2014 o 05.28:55. Na mieste bol zadržaný až do príchodu výjazdovej skupiny OR PZ Bratislava 2, pričom následne mu bol odobratý bukálny výter a stery po prípadných povýstrelových splodinách z pravej a ľavej ruky. Potom bol vo veci vypočutý ako svedok v čase od 12.10 do 15.00. Napriek tomu, že polícia už v tom čase disponovala informáciami o mieste spáchania činu, možným motívom útoku na poškodeného [REDAKOVANÉ] a podozrením na konkrétnu osobu aj vzhľadom k tomu, že podľa rovnakého modus operandi bola v podstate na takmer rovnakom mieste 23. novembra 2009 zastrelená dcéra poškodeného [REDAKOVANÉ] a bývalá manželka obžalovaného [REDAKOVANÉ], ktorý bol podozrivým aj zo spáchania tohto skutku, nevykonala žiadne procesné úkony za účelom zabezpečenia stôp v mieste bydliska a v motorových vozidlách, ktoré obžalovaný [REDAKOVANÉ] v tom čase užíval, ale riešila otázku vecnej príslušnosti, a to až do 19. júna 2014.

... Príslušný vyšetrovateľ začal s domovými a inými prehliadkami až 20. júna 2014 (v dome u rodičov obžalovaného [REDAKOVANÉ]), 24. júna 2014 (prehliadka vozidla [REDAKOVANÉ]) a 1. júla 2014 (rodinný dom obžalovaného [REDAKOVANÉ] a vozidla [REDAKOVANÉ]), z ktorého dôvodu vzhľadom na časový odstup niekoľkých dní už nebolo reálne možné zabezpečiť usvedčujúce dôkazy v podobe stôp. V tejto súvislosti dáva odvolací súd do pozornosti, že stery na povýstrelové splodiny z bicykla, ktorý podľa tvrdenia svedkyne [REDAKOVANÉ] z 24. júna 2014 odviezol obžalovaný [REDAKOVANÉ] 14. júna 2014 z domu rodičov do [REDAKOVANÉ] boli odobraté až 13. októbra 2014, teda takmer štyri mesiace po skutku napriek tomu, že z kamerových záznamov už 17. júna 2014 mal vyšetrovateľ vedomosť o existencii podozrivého bicyklistu pohybujúceho sa v blízkosti miesta činu.

Navyše treba ešte zdôrazniť, že v posudzovanom prípade išlo o pokus úkladnej vraždy, spáchanie ktorej sa obvykle vyznačuje plánovitosťou jej vykonania so všetkými do úvahy prichádzajúcimi detailmi, vrátane eliminácie prípadných stôp.»

Vo vzťahu k odmietnutiu návrhu sťažovateľa na doplnenie dokazovania o vyšetrovací pokus „z dôvodu verifikácie možnosti reálneho vykonania tohto skutku z časového, miestneho a funkčného hľadiska s poukazom na kópiu z aplikácie Google Maps dokumentujúcu dobu trvania cesty autom z [REDACTED] na [REDACTED] ulicu“, najvyšší súd dospel k tomuto záveru: „Techniky argumentácie poskytujú celý arzenál viac menej silných, viac menej závažných dôvodov, ktoré môžu z rovnakého východiska viesť k rozličným a niekedy priamo protikladným záverom. Argumenty sa môžu tak navzájom posilňovať, ako aj oslabovať a len zriedkavo môžeme na základe dôvodov v prospech nejakého záveru vylúčiť protikladné dôvody. Argumentácia totiž nikdy nie je taká nespochybniteľná ako dôkaz.“

Obžalovaný [REDACTED] na podporu svojho návrhu predložil kópiu Google Maps, z ktorej vyplýva, že cesta autom z [REDACTED] na [REDACTED] po [REDACTED] ulici v dĺžke 5,8 km trvá 18 minút, zatiaľ čo podľa kópie Google Maps predloženej prokurátorom cesta autom z [REDACTED] na [REDACTED] 42 v dĺžke 3,7 km, kde sa nachádza [REDACTED] s bezpečnostnou kamerou, ktorej záznam bol použitý v procese dokazovania, trvá 7 minút.

Len pre zaujímavosť, odvolací senát v rámci prípravy odvolacieho konania 13. januára 2016 v ranných hodinách za rannej špičky prešiel trasu vyznačenú prokurátorom autom za 5 minút, pričom v tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že obžalovaný [REDACTED] mal na návrat z miesta činu k dispozícii časový úsek trvajúci cca 22 minút, a to v iných poveternostných a hlavne dopravných podmienkach, čo mu nepochybne poskytovalo dostatočný časový priestor aj na zbavenie sa strelnej zbrane a odevných súčiastok, ktorými sa maskoval.

Treba však zdôrazniť, že pre posúdenie tejto otázky sú však určujúcimi zabezpečené kamerové záznamy, ktoré takpovediac konzistentne a kontinuálne dokumentujú tak z priestorového, ale hlavne z časového hľadiska návrat obžalovaného [REDACTED]

██████████ z miesta činu do rodinného domu na ██████████, a to v čase od 04:58:03 až do 05:12:43.

Podľa názoru odvolacieho súdu ide o taký reťazec nepriamych dôkazov, ktoré vo svojom súhrne aj s poukazom na závery znalca ██████████ možno takmer prirovnať k dôkazom zabezpečujúcim individuálnu identifikáciu páchatel'a!!!

V trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Podľa nich je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Odvolací súd vychádzajúc z kamerových záznamov preto vyhodnotil túto skutkovú okolnosť za dokázanú a dospel k záveru, že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi.

Záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu urobený podľa § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, nie je porušením práva obvineného na obhajobu, pokiaľ všetkými dovtedy vykonanými dôkazmi bol skutkový stav zistený správne a úplne.

Námietky obžalovaného ██████████ k obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a námietky k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obžalovaného ██████████, svojim obsahom rovnako nenapĺňa žiadny odvolací dôvod podľa § 321 Tr. por. “

Pretože najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia stotožňuje so závermi špecializovaného trestného súdu, bolo potrebné, aby ústavný súd pri posudzovaní námietok sťažovateľa vychádzal aj z obsahu rozsudku špecializovaného trestného súdu, opierajúc sa o svoj ustálený právny názor, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 8/2014), pretože prvostupňové a odvolacie konanie

z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Špecializovaný trestný súd rozhodol o vine sťažovateľa na podklade množstva vo veci vykonaných dôkazov, ktoré, ako to už uviedol aj najvyšší súd, ak by sa posudzovali jednotlivo, pravdepodobne by to nepostačovalo na preukázanie viny sťažovateľa, no vo svojom súhrne preukazujú, že skutok spáchal práve sťažovateľ. Z obsahu rozsudku špecializovaného trestného súdu vyplýva, že špecializovaný trestný súd sa v predmetnej veci zaoberal aj najmenšími detailmi, ktoré s vecou podľa jeho názoru súviseli, snažil sa vysporiadať so všetkými námietkami, ktoré sťažovateľ predniesol v rámci svojho práva na obhajobu. Obsažným spôsobom venoval pozornosť hodnoteniu svedeckej výpovede poškodeného, prihliadajúc aj na sťažovateľom namietané, že poškodený ho za páchatel'a označil až s odstupom troch mesiacov po skutku. Na tento účel bol v predmetnej veci vypracovaný aj znalecký posudok, ktorý sa týkal posúdenia osoby a osobnosti poškodeného. Podľa špecializovaného trestného súdu *«poškodený [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní i v prípravnom konaní jednoznačne potvrdil, že útočníkom bol [REDAKOVANÉ], pričom pomerne podrobne popísal, ako a na základe čoho páchatel'a opoznal, prečo si myslí to, čo uviedol a prečo dospel k záverom, ktoré prezentoval.*

Nemohlo však uniknúť pozornosti súdu, že poškodený takéto prehlásenie o tom, že vinný je obžalovaný, preukázateľne učinil až v čase 3 mesiace po spáchaní skutku. Dovtedy o [REDAKOVANÉ] hovoril len ako o hlavnom podozrivom a priamo ho za páchatel'a neoznačil. Súd si nemôže trúfnuť akýmkoľvek spôsobom v tomto prípade spochybňovať ľudské a morálne kvality poškodeného, je však pravidlom, že v prípadoch, kedy motívom k takej či onakej výpovedi môže byť pomsta, prípadne vysporiadavanie si tzv. nevyrovnaných účtov, je potrebné akúkoľvek výpoveď v akomkoľvek postavení hodnotiť nanajvýš obozretne a veľmi opatrne. Takýto návod na hodnotenie výpovedí poškodených, resp. osôb, ktorých postavenie je podobné poškodenému v tomto prípade, dáva nielen domáca judikatúra, ale najmä judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva.

Je zrejmé, že každý hodnotiaci subjekt takejto výpovede resp. takéhoto sledu výpovedí musí napadnúť otázka, prečo poškodený - najmä ak v osobe útočníka ide o osobu, s ktorou má dlhoročné spory, ak ju naozaj spozná - neuvedie hneď pri prvej výpovedi, že páchatelom je jednoznačne osoba s ktorou má dlhodobé spory. Prečo, ak ju naozaj spoznal ihneď, o tomto aj ihneď nehovorí. Z hľadiska všeobecnej logiky posudzovania reakcií racionálne uvažujúcich subjektov je naozaj takáto otázka na mieste, avšak súd jednoznačne dospel k záveru, že v tomto prípade takéto v zásade logické otázky nie je možné vybaviť jednoduchou odpoveďou typu – „ak si páchatela napriek tomu, že si ho ihneď spoznal, ihneď neoznačil, ale urobil si to až o tri mesiace, v každom prípade klameš“. Súd je toho názoru, že všetky kategorické vyjadrenia na túto adresu je možné urobiť až po naozaj veľmi precíznom vyhodnotení stavu veci, pričom v tomto prípade je potrebné poukázať i na to, že poškodený prežil situáciu, ktorú v reálnom živote zo žijúcich osôb prežil málokto. Preto aj každý posudzovateľ jeho konania túto okolnosť musí mať na zreteli a musí prihliadať k špecifickosti danej situácie, ktorá okrem iného spočíva i v tom, že podľa vykonaných dôkazov naozaj prvoradým záujmom starých rodičov [REDAKOVANÉ] je ničím nerušený vývoj a výchova ich vnuka [REDAKOVANÉ]. Latenciu, resp. nehovorenie o niektorých faktoch ihneď v úvodných štádiách trestného stíhania podľa názoru súdu dôveryhodne vysvetlila i znalkyňa [REDAKOVANÉ], ktorá aj z hľadiska zistených anamnestických údajov dôveryhodne vysvetlila, prečo poškodený v situácii, v akej bol, sa mohol v dobrej viere správať spôsobom, akým sa správal, a jeho pravú verziu prežitých udalostí vyrozprával až po tom, čo po prekonaní následkov zranenia bol schopný konzistentne rozmýšľať a viaceré súvislosti aj vo vzťahu k svojmu vnukovi [REDAKOVANÉ] si uvedomil.

V tejto súvislosti pritom pozornosti súdu neuniklo ani to, ako trpezlivo poškodený komunikoval prostredníctvom e-mailu i sms správ s obžalovaným o príchode jeho syna [REDAKOVANÉ] zo zájazdu v [REDAKOVANÉ]. To je okrem iného dôkazom tej skutočnosti, že sa snaží ohľadne výchovy svojho vnuka kooperovať s jeho otcom, a to napriek tomu, že aj on je presvedčený o tom, že v roku 2009 mu obžalovaný [REDAKOVANÉ] zavraždil dcéru. Táto okolnosť tiež nasvedčuje tomu, že pre poškodeného sú prvoradými skutočnosťami okolnosti súvisiace s jeho rodinou a s výchovou vnuka [REDAKOVANÉ]. Tohto chce uchrániť pred akýmkoľvek negatívnymi vplyvmi a tomuto podriaduje všetky svoje kroky.».

Špecializovaný trestný súd sa zaoberal vo svojom rozsudku aj rozporom vo výpovediach poškodeného a svedka vo vzťahu k tomu, že poškodený mal svedkovi uviesť, že páchatel bol maskovaný.

Napriek tomu, že v prípade tohto poškodeného šlo o priamy a pôvodný dôkaz, špecializovaný trestný súd prihliadal na to, že tento dôkaz by sám osebe nepostačoval na to, aby mohol rozhodnúť o vine sťažovateľa. Špecializovaný trestný súd v tejto súvislosti v odôvodnení svojho rozsudku uviedol: *„Celú situáciu v súlade s interpretáciou poškodeného dokresľoval komplex nepriamych dôkazov, ktoré v súhrne nielen že možnosť vyhlásenia odsudzujúceho rozsudku neeliminovali, ale práve naopak - možnosť akéhokoľvek riešenia v prospech obžalovaného ani neumožňovali.“* Čo sa týka nepriamych dôkazov, špecializovaný trestný súd ich vo svojom rozsudku uvádzal a interpretoval v poradí od menej podstatných k tým naozaj najpodstatnejším skutočnostiam, ktoré v rámci predmetného konania vyšli najavo. Vzhľadom na to, že rozsudok špecializovaného trestného súdu je pomerne rozsiahly, ústavný súd naň len odkazuje bez toho, aby citoval všetky pasáže, v ktorých sa špecializovaný trestný súd venuje vyhodnocovaniu jednotlivých dôkazov. Ústavný súd v tejto súvislosti zastáva názor, že špecializovaný trestný súd venoval dostatok pozornosti jednotlivým dôkazom, prihliadal pritom na protiargumenty obhajoby a tie vyhodnocoval v súvislosti s tým, čo v konaní vyšlo najavo.

Ústavný súd poukazuje na to, že základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktoré by popreli zmysel a podstatu na spravodlivý proces.

Ústavný súd tiež poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť

rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Rovnako ESLP vo veci *Ruiz Torija c. Španielsko*, rozsudok z 9. 12. 1994, *Annuaire*, č. 303B uviedol: „Právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci.“ (rozsudok vo veci *Ruiz Torija c. Španielsko* z 9. 12. 1994, *Annuaire*, č. 303B).

Ústavný súd si osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru a v tejto súvislosti vo svojich rozhodnutiach konštantne uvádza, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. III. ÚS 209/04).

Najvyšší súd sa v napadnutom uznesení stotožnil s odôvodnením rozsudku špecializovaného trestného súdu a na podporu jeho rozhodnutia doplnil napadnuté uznesenie o ďalšie svoje úvahy, vysvetlil, prečo možno rozsudok špecializovaného trestného súdu považovať za zákonný a spravodlivý, v odrážkach poukázal na dôkazy, na základe ktorých rozhodol súd prvého stupňa o vine sťažovateľa. Venoval osobitne pozornosť námietkam sťažovateľa, ku ktorým považoval za potrebné vyjadriť sa.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (v spojení s rozsudkom špecializovaného trestného súdu) dospel k názoru, že konajúce súdy presvedčivo a v dostatočnej miere odôvodnili svoje rozhodnutia o vine sťažovateľa, pri

vykonávaní a hodnotení dôkazov postupovali v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, jasne a zrozumiteľne rozviedli, z akých dôkazov vychádzali a akými úvahami sa spravovali pri hodnotení dôkazov a posudzovaní konania sťažovateľa. Ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd (v spojení so špecializovaným trestným súdom) sa ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal predmetnou vecou, jeho závery sú logické a zrozumiteľné, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne udržateľné.

Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému spôsobu hodnotenia dôkazov ústavný súd poukazuje na to, že všeobecné súdy hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia (voľného uváženia), ktoré však neznamená možnosť ľubovôle z ich strany, ale musí byť založené na logickom úsudku, ktorý vyplýva zo starostlivého uváženia všetkých dôkazov získaných a vykonaných zákonným spôsobom. Ústavný súd už judikoval (I. ÚS 67/06), že z princípu nezávislosti súdov podľa čl. 144 ods. 1 ústavy vyplýva tiež zásada voľného hodnotenia dôkazov. Pokiaľ všeobecné súdy rešpektujú uvedené ústavné garancie (teda najmä čl. 46 až čl. 50 ústavy), ústavný súd nie je oprávnený znovu „hodnotiť“ hodnotenie dôkazov všeobecnými súdmi, a to dokonca ani vtedy, keby sa s ich hodnotením sám nestotožňoval (napr. IV. ÚS 252/04).

Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že v odvolacom konaní neboli vykonané ďalšie dôkazy (odvolací súd nevyhovel návrhu sťažovateľa na doplnenie dokazovania o vyšetrovací pokus, pozn.), ústavný súd poukazuje na judikatúru ESLP, podľa ktorej čl. 6 ods. 1 dohovoru zaručuje síce právo na spravodlivý proces, neupravuje však prípustnosť dôkazov alebo ich hodnotenie (A. B. v. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 3. 2003 a v ňom odkaz na ďalšiu judikatúru).

Aj podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu nie je súčasťou práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru povinnosť vykonať dôkazy označené účastníkmi konania (I. ÚS 75/96, II. ÚS 153/03, IV. ÚS 208/09). Procesný princíp voľného hodnotenia dôkazov v spojení so zásadou procesnej ekonomiky dovoľuje súdu vykonať len tie dôkazy, ktoré podľa jeho uváženia vedú k rozhodnutiu vo veci samej (napr. II. ÚS 218/00, IV. ÚS 182/04, II. ÚS 193/06).

Ústavný súd tiež poukazuje na to, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa ním navrhovaného spôsobu hodnotenia dôkazov alebo právo na rozhodnutie v súlade s jeho skutkovým a právnym názorom, resp. právo na úspech v konaní. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je ani záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania (napr. IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07).

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde je jedným z dôvodov pre odmietnutie sťažnosti jej zjavná neopodstatnenosť. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu je sťažnosť zjavne neopodstatnená vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Keďže ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, sťažnosť sťažovateľa v časti napadnutého postupu najvyššieho súdu a jeho napadnutého uznesenia podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že medzi postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením a obsahom sťažovateľom označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť

k záveru o ich porušení, sťažnosť sťažovateľa preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľ v petite svojej sťažnosti žiada vysloviť aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Napriek svojmu právnomu zastúpeniu však vo svojej sťažnosti neuviedol dôvody, pre ktoré namieta porušenie tohto svojho základného práva tak, ako to ustanovuje aj § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktorý upravuje všeobecné náležitosti každého návrhu, o ktorom má ústavný súd konať, a dokonca ani neuvádza, ktoré základné právo v rámci čl. 48 ods. 2 ústavy malo byť porušené postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu.

V súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou (I. ÚS 63/05, II. ÚS 117/05, III. ÚS 107/06) ústavný súd uvádza, že sťažovateľ je v konaní o jeho sťažnosti pred ústavným súdom zastúpený advokátom. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.

Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol túto časť sťažnosti pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jeho návrhmi uplatnenými v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2016